

Frågor och svar från obligatorisk utbildning för röstmottagare

Utbildningstillfälle 18:e april:

1. Vad innebär att ett parti har en låst lista?

När ett parti har registrerat sin partibeteckning kan partiet lämna in kandidatlistor för valet och ange att kandidaterna ska vara föranmälda. Då kandidaterna är anmälda är listan låst för valområdet. Det innebär att väljarna inte kan skriva till namn på valsedeln och på så sätt nominera andra kandidater än de som partiet själv valt.

2. Vem får väljaren ta hjälp av för att rösta?

Huvudregeln är att väljaren ska vara ensam bakom avskärmningen av valsedlar och valskärmen. En väljare som, på grund av funktionsnedsättning eller liknande, behöver hjälp att rösta kan vid behov antingen ta hjälp av en röstmottagare eller en annan person. Tänk på att det finns olika typer av funktionsnedsättningar och att de inte alltid är synliga. Röstmottagaren ska inte själv göra en bedömning om en väljare behöver hjälp med röstningsförfarandet eller inte.

Väljaren får själv bestämma vem som ska hjälpa till. Det finns inga formella krav om vem den personen bör vara, men röstmottagare bör göra en bedömning av personens lämplighet i det enskilda fallet. Av Valmyndighetens handledning framgår att den person som hjälper väljaren kan vara ett barn, vilken relation väljaren har till barnet spelar inte någon roll.

Röstmottagare ska alltid erbjuda sin hjälp. Du får aldrig följa med på eget initiativ. Du har tystnadsplikt om hur väljaren röstat och annat som kan framkomma när väljaren får hjälp. Det är viktigt att du alltid talar till väljaren och inte till någon medföljande, även om en medföljande hjälper väljaren att kommunicera. Låt alltid väljaren avgöra när hen vill ha hjälp.

3. Hur hanterar vi om väljaren ser ut att bli påverkad av personen som hjälper väljaren att rösta?

Kontakta valkansliet för stöd om du misstänker att en väljare blir påverkad. Notera i protokollet/dagrapporten vad som hänt.

4. Är förtidsrösterna som levereras till vallokalen på valdagen från PostNord sorterade enligt röstlängdsnummer?

Ja, rösterna är ordnade enligt röstlängdsnummer.

5. Behöver jag anmäla mitt konto till Nordea om jag jobbade för 2 år sedan?

Nej, om du tidigare fått pengar utbetalade från Upplands Väsby kommun behöver du inte anmäla ditt konto igen. Dubbelkolla dock att dina kontouppgifter stämmer.

Utbildningstillfälle 25:e april:

6. Hur anmäler övriga EU-medborgare sig för att rösta i Sverige?

Den som är EU-medborgare och folkbokförd i Sverige kan välja om den vill rösta i EU-valet i Sverige eller i det land där den är medborgare.

Personen behöver fylla i en blankett för att anmäla sig till den svenska röstlängden eller för att anmäla utträde ur den, eftersom hen bara får rösta i ett land. Sista dag för anmälan till eller utträde ur den svenska röstlängden var den 10 maj. Blanketten skickas till länsstyrelsen.

Om en EU-medborgare saknar röstkort när den kommer för att rösta och ni får upp ett felmeddelande när ni försöker skriva ut ett dubblett-röstkort beror detta på att väljaren inte anmält sig till den svenska röstlängden i tid. Felmeddelandet kan också bero på att väljaren inte är EU-medborgare och därmed inte har rösträtt i valet. Hänvisa väljaren till Länsstyrelsen i Stockholm mejl val.stockholm@lansstyrelsen.se

7. Kan en person förtidsrösta i en kommunal folkomröstning i en röstningslokal i Upplands Väsby?

Om röstkortet visar rösträtt i en kommunal folkomröstning kan väljaren förtidsrösta även i folkomröstningen. Om väljaren förtidsröstar i en annan kommun än hemkommunen måste väljaren ha med sig sin röstsedel till den kommunala folkomröstningen. Röstsedeln har oftast samma storlek som en valsedel men en annan färg.

Utbildningstillfälle 7:e maj:

8. Kan ett utländskt pass som saknar svenskt personnummer användas för att legitimera en väljare?

Om det finns ett födelsenummer på id-handlingen är det giltigt för att rösta i EU-valet.

För att en ID-handling ska anses giltig måste den ha ett välliknande foto, ange väljarens namn samt ha ett personnummer **eller** födelsedatum.

9. Hur granskas digitala ID-handlingar?

Valmyndigheten godkänner digitala id-handlingar i appen BankID eller appen Freja+. Används Freja ska det stå "Freja+" ovanför legitimationen. Kontrollera att id-handlingen är äkta genom att be väljaren röra på skärmen. Vid beröring ska skärmen reagera genom rörlig grafik och ljud (om mobilens ljud är påslaget). En stillbild godtas inte.

I Valmyndighetens digitala utbildning på utbildning.val.se finns filmklipp där äktheten av en ID-handling i BankID och Freja+ kontrolleras.

Vid tveksamheter om vad som i det enskilda fallet är tillräckligt för att styrka en persons identitet, oavsett om id-handlingen är digital eller fysisk, bör röstmottagaren samråda med ordförande eller kollegor på plats.

I det fall väljarens identitet är alltför osäker för att kunna anses styrkt bör röstmottagaren uppmana väljaren att visa en annan id-handling eller ordna så att en medföljande kan intyga väljarens identitet. Den personen måste i så fall vara känd eller identifiera sig. Det är röstmottagaren som slutligen måste bedöma om väljaren har styrkt sin identitet eller inte. Detta kan ske genom en sammantagen bedömning av alla omständigheter i det enskilda fallet.

Utbildningstillfälle 16:e maj:

10. Om röstmottagningen i vallokal avbryts, vad görs då med de godkända förtidsrösterna som ännu ej ligger i urnan?

Förtidsrösterna läggs i omslag och förseglas med sigill. Anteckna förseglingens nummer i protokollet. Förtidsrösterna samt valurna och röstlängd bör förvaras på ett säkert och om möjligt låsbart ställe under avbrottet.

Vid en akut händelse, exempelvis brand inne i lokalen, bör valurnan, röstlängden och förtidsrösterna tas med ut ur lokalen. Förtidsrösterna och den förseglade röstlängden och valurnan ska alltid vara under uppsikt. Fara för liv är givetvis det absolut mest centrala att värna!

Utbildningstillfälle 23:e maj:

11. Kan utlandssvenskar rösta i vallokal/förtidsröstningslokal i Sverige?

Större delen av utlandssvenskar förtidsröstar i utlandet eller brevröstar. För röstning i utlandet används utlandsröstkort, vänligen kontakta valkansliet om en väljare kommer med ett utlandsröstkort till vallokal/förtidsröstningslokal.

En utlandssvensk är en svensk medborgare som har utvandrat från Sverige och någon gång varit folkbokförd i Sverige. Utlandssvenskar har rösträtt i val till Europaparlamentet. Utlandssvenskar behöver anmäla sig till röstlängden vart tionde år för att finnas kvar i den. Det gäller oavsett om personen röstat i något val.

12. Hur bedöms skadade valsedlar när rösterna granskas i vallokalen?

Om rösten är skadad eller vikt bör den underkännas och orsak antecknas på valkuvertet. Kom ihåg att rösträkningen i vallokal endast är preliminär, rösterna ni underkänner får en ny bedömning under valnämndens preliminära rösträkning onsdagen den 12 juni. Därefter får de ytterligare en ny och då slutgiltig bedömning hos länsstyrelsen.

13. Hur ska en röst bedömas på ett parti som bytt partibeteckning?

Om en väljare på en blank valsedel skriver till en partibeteckning för ett parti som inte anmält deltagande i valet ska valsedeln bedömas vara ogiltig. Det gäller även om partiet bytt partibeteckning. En röst på den tidigare partibeteckningen kan därför inte

tillgodoräknas partiet, till exempel kan en röst på Feministiskt initiativ inte räknas som en röst på Världigt liv. Om det i undantagsfall framstår som entydigt vad väljaren avsett rösta på, exempelvis om de båda partibeteckningarna är snarlika eller om den nya beteckningen innehåller delar av den gamla, kan dock en sådan röst anses giltig. Exempelvis kan en röst på Folkpartiet räknas som en röst på Liberalerna, tidigare Folkpartiet, eftersom Folkpartiet ingår i den nya partibeteckningen.

Vid den preliminära rösträkningen på valkvällen ska en röst, på ett parti som har en partibeteckning som inte anmälts till valet, sorteras till partier som inte anmält deltagande. Finns det tveksamheter i hur rösten ska bedömas bör den läggas bland ”ogiltiga-övriga”.